

การเมืองและผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมปัจจุบัน

Politics and its impact on current social change

พระเอกนรินทร์ เขมกาโม

Phra Aeknarin kemakamo

พระมหาภิกขิตติ กิตติเมธี

PhramahaKitti Kittimatee

พระมหาสุทธีดล จิตตปญโญ

PhramahaSuttidon Jittapanyo

พระมหาณัฐพันธ์ สุทสุสนวิภาณี

PhamahaNatthabhan Sudassanavipani

สุทธิรักษ์ ตาพล

Suttiruk Tapol

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus

E-mail: mahakitti2017@gmail.com

Received: 19 February 2025; Revised: 28 April 2025; Accepted: 28 April 2025

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้แสดงให้เห็นถึง 1) การเมืองและผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมทั้งในอดีตและปัจจุบันโดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เป็นรากฐานของสังคมว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองอย่างไร 2) เหตุการณ์ทางการเมืองที่ผ่านมาได้เข้ามามีบทบาทมากแค่ไหนในชีวิตและวัฒนธรรม รวมถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการทางการเมืองหรือนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อบริบทต่างๆ 3) เกิดการตื่นตัวและแสดงออกมาเป็นผลกระทบ แม้กระทั่งเสถียรภาพทางรัฐบาลการเมืองที่ส่งผลเรื่องการสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศ ในขณะที่การเมืองที่หากรัฐบาลไร้เสถียรภาพและไม่เป็นธรรมอาจส่งผลกระทบเชิงลบต่อสังคม อีกทั้งเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองในด้านการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองโดยผ่านช่องทางสื่อออนไลน์และการควบคุมเทคโนโลยีโดยรัฐ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในสังคม

คำสำคัญ: การเมือง, ผลกระทบ, การเปลี่ยนแปลงสังคมปัจจุบัน

Abstract

This academic article shows 1) Politics and its impact on changes that have occurred in society in the past and present, especially in terms of economy, society, and culture, which are the foundations of society, how are they related to politics? 2) Political events in the past have played a major role in life and culture, including changes that have occurred from political management or policies that have affected various contexts. 3) There has been an awakening and it has been shown to have an impact, even stability of the political government that has an impact on creativity and efficiency, which will help promote the development of the country's economy, society, and culture. Meanwhile, politics, if the government is unstable and unfair, may have a negative impact on society. In addition, technology has played a role in politics in expressing political opinions through online media channels and the control of technology by the state, which has an impact on continuous changes in society.

Keywords: Politics, impact, Current social change

บทนำ

การเมืองและผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมที่ผ่านมา การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ เช่น การปฏิวัติ การรัฐประหาร การเลือกตั้ง การแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเหล่านี้คือสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในหลายมิติ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ผลกระทบเหล่านี้อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระบอบการปกครอง โครงสร้างทางการเมือง และระบบกฎหมายของประเทศ ตัวอย่างเช่น การปฏิวัติอาจนำไปสู่การเปลี่ยนระบอบการปกครองจากเผด็จการไปสู่ประชาธิปไตย

ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับรัฐประหารมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยประสบกับรัฐประหารสำเร็จหลายครั้ง ซึ่งแสดงถึงความไม่มั่นคงของระบบประชาธิปไตยและการแทรกแซงของกองทัพในกระบวนการทางการเมือง รัฐประหารครั้งแรกเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2476 โดยกลุ่มที่เรียกตนเองว่า "คณะกู้บ้านกู้เมือง" ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของวัฒนธรรมรัฐประหารในไทย (Thongchai, 2008) หลังจากนั้น ประเทศไทยเผชิญกับรัฐประหารอีกกว่า 13 ครั้ง เช่น รัฐประหารในปี พ.ศ. 2500 โดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ซึ่งถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ทำให้กองทัพมีบทบาททางการเมืองอย่างชัดเจนและยาวนาน (Chambers, 2013) รัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2557 เป็นสองกรณีที่เกิดขึ้นในยุคหลัง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาเชิงโครงสร้างของการเมืองไทยที่ยังไม่สามารถคลี่คลายความขัดแย้งทางอุดมการณ์ได้ โดยเฉพาะความขัดแย้งระหว่างกลุ่มอนุรักษ์นิยมกับกลุ่มเสรีนิยม (McCargo, 2006) การรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 นำโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ส่งผลให้ประเทศไทยอยู่ภายใต้การควบคุมของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นเวลาหลายปี พร้อมทั้งมีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่จะเพิ่มอำนาจของกองทัพและสถาบันที่ไม่มาจากการเลือกตั้ง (Hewison, 2015) ในภาพรวม รัฐประหารทางการเมืองไทยสะท้อนถึงความล้มเหลวของสถาบันประชาธิปไตยในการสร้างกลไก

ถ่วงดุลอำนาจ และเปิดทางให้กองทัพแทรกแซงการเมืองซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคง

การรัฐประหารอาจนำไปสู่การเปลี่ยนรัฐบาลหรือผู้บริหารประเทศ หรือการแก้ไขรัฐธรรมนูญอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระบบกฎหมายของประเทศ รวมไปถึงด้านเศรษฐกิจ การลงทุน การบริโภค การส่งออก และการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดความไม่แน่นอนทางการเมืองอาจส่งผลให้นักลงทุนเกิดความกังวลและชะลอการลงทุน การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่ก่อให้เกิดความรุนแรงอาจส่งผลให้เกิดการทำลายทรัพย์สินและกระทบต่อการท่องเที่ยว ดังนั้นการเมืองจึงเป็นส่วนสำคัญหลักที่ช่วยให้เราเข้าใจผลกระทบเหตุการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบันได้

ประวัติศาสตร์ทางการเมืองการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมืองของไทย

ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบประชาธิปไตย ภายใต้การนำของคณะราษฎร ที่ประกอบด้วย ข้าราชการ ทหาร พลเรือน นำโดยพระยาพหลพลพยุหเสนาที่มีการนำเอาแนวคิดประชาธิปไตยจากกลุ่มนักเรียนที่ไปศึกษาในตะวันตก ประกอบกับมีการการปฏิวัติซินไฮ่ที่ล้มล้างราชวงศ์ชิงแล้วสถาปนาสาธารณรัฐจีนขึ้นในปี 2454 วิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกในปี พ.ศ. 2472 ก่อให้เกิดภาวะข้าวยากหมากแพง และความล้มเหลวของระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ภายใต้เจตนารมณ์ที่ว่า “อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนเป็นของราษฎรทั้งหลาย” โดยยึดหลัก 6 ประการ ประกอบด้วย เกราช ความปลอดภัย เศรษฐกิจ ความเสมอภาค เสรีภาพ และการศึกษา (อรรถสิทธิ์ พานแก้ว, 2566)

จากเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองในปี 2475 เหตุการณ์ครั้งนั้นได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนจิตสำนึกของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเสรีภาพ ความเท่าเทียม หรือแม้กระทั่งความคิดที่ว่าประเทศนี้เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างรัฐประชาชาติ แต่แล้วหลังจากการที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองได้ไม่นานก็เกิดเหตุการณ์ที่นำมาสู่การรัฐประหารในครั้งแรกโดยการปิดสภาผู้แทนราษฎร และสงครามกลางเมืองกรณีกบฏบวรเดชในช่วงปี พ.ศ. 2476 (ธนาพล อิวสกุล, 2012) ที่จบลงโดยการสละราชสมบัติของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นวิกฤตการเมืองไทยในระลอกแรก หลังจากนั้นประเทศไทยก็เข้าสู่ช่วงการเมืองยุคสงครามในสมัยของจอมพล ป.พิบูลสงคราม ซึ่งถือได้ว่าเป็นช่วงที่มีความเป็นชาตินิยมอย่างมากเพราะอยู่ในช่วงสงครามโลก ประกอบกับเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของประเทศกำลังตกอยู่ในกำมือของคนต่างด้าว จอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงได้ดำเนินนโยบายปลูกฝังความรู้สึกชาตินิยมให้เกิดขึ้นในหมู่คนไทย ประชาชนในชาติต้องมีความสำคัญต่อการรับผิดชอบร่วมกันกับรัฐบาลในเรื่องเอกราชของชาติ รวมถึงให้ความสำคัญทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับความมั่นคงของชาติและเร่งรัดให้ประชาชนทุกคนต้องช่วยกันประกอบอาชีพ อาชีพใดที่รัฐบาลเสนอแนะให้ขอให้ประชาชนรีบรับรองไว้ และรีบประกอบกิจการให้เจริญก้าวหน้าต่อไป ให้คนไทยรักชาติด้วยตนเอง ช่วยคนไทยด้วยกันเอง เพื่อรักษาเอกราชและความเป็นชาติไว้ (วิชัย เทียนถาวร, 2561)

ประเทศไทยหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองตั้งแต่ พ.ศ.2475 จนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองส่งผลในวงกว้างไม่ว่าจะเป็นเรื่อง สังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมหรือแม้กระทั่งทัศนคติของคนในชาติ ซึ่งถือได้ว่าการเมืองไทยในอดีตมีอิทธิพลต่อความคิดทางการเมืองของไทยในปัจจุบัน

การเมืองส่งผลกระทบต่อประชากร

สำหรับประเทศไทยในปัจจุบัน ประชากรมีบทบาทสำคัญในการเมืองไทยเป็นอย่างมาก โดยเห็นได้จากเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองในช่วงที่ผ่านมา ซึ่งประชาชนได้ออกมาแสดงพลังเรียกร้องประชาธิปไตย และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง แสดงให้เห็นว่าประชากรมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และต้องการเห็นประเทศชาติพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งถึงแม้ประชากรจะเป็นบทบาทสำคัญทางการเมืองไทย แต่ในอีกแง่หนึ่งประชากรคือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเมืองไทยด้วยเช่นกัน และผลกระทบเหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่หล่อหลอมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในหลากหลายมิติต่างๆ ดังนี้

1. ด้านความคิด

เหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่กระทบถึงความคิดของประชากรส่วนใหญ่ของสังคมไทยในอดีตอย่างมากคือ เหตุการณ์เปลี่ยนการปกครอง พ.ศ.2475 ซึ่งหลังจากการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยได้เข้าสู่ยุคสมัยของประชาธิปไตยอันเป็นใบเบิกทางในทางเสรีภาพทางความคิดทำให้เกิดความคิดที่แปลกใหม่ในยุคสมัยนั้น โดยหนึ่งในนั้นคือ แนวคิดฟัวเดวเมียเดว และแนวคิดความเสมอภาค โดยปรากฏว่ามีการเสนอให้ออกกฎหมายครอบครัวยุคฟัวเดวเมียเดว ที่น่าสนใจคือมีการผูกโยงความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเข้ากับครอบครัวด้วย เช่น พระยาพนาจร (เปล่ง สาครบุตร) ข้าราชการกรมป่าไม้ประจำจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเกิดในครอบครัวสามัญชนและภายหลังได้ไปเรียนนิชาปาไม้ที่อินเดีย ได้แสดงความเห็นว่าสยามควรต้องเปลี่ยนแปลงชนบครอบครัวให้ตอบสนองต่อระบอบการเมืองใหม่ที่ยึดหลักความเสมอภาค เนื่องด้วยระบบฟัวเดวหลายเมียที่ปฏิบัติมาแต่เดิมคือความไม่เสมอภาค แม้แต่พระสงฆ์ก็ออกความคิดในเรื่องนี้เหมือนกัน พระคันธโร เจ้าอธิการวัดอ้อย จังหวัดแพร่ เสนอต่อรัฐบาลว่าสองสิ่งที่ขัดขวางทางเจริญของสยามในระยะที่อยู่ระหว่างเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองให้คล้อยไปในทางยูติธรรมคือการมัวเมาในวงไฟและกามฉันทะ ต่อข้อหลังพระรูนีเห็นว่าควรออกกฎหมายบังคับชายที่จะแต่งงานให้วางเงินขันหมากต่อหญิงไม่ต่ำกว่า 50 หรือ 100 บาท เพื่อเป็นเครื่องประกันว่าจะทำมาหาเลี้ยงกันได้ แต่ก็เช่นกันกับความเห็นข้างต้น ที่ไม่ได้เสนอเรื่องปัญหาฟัวเดวหลายเมียตรง ๆ ประเด็นที่พวกเขากังวลยิ่งกว่าคือการคุ้มครองผู้หญิงและความมั่นคงของครอบครัว (สุรเชษฐ์ สุขลากกิจ, 2561)

2. ด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรมถือเป็นเอกลักษณ์ของสังคมอย่างหนึ่งที่เป็นแรงขับเคลื่อนให้สังคมนั้นสามารถดำรงอยู่ได้ ซึ่งวัฒนธรรมนั้นมีการสืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่องด้วยหลากหลายวิธีเพื่อให้คงอยู่ไว้ซึ่งรูปแบบ ในปัจจุบันการเมืองได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้เกิดการตื่นรู้ทางวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อประชากรเกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมขึ้น เช่น ในไทย นโยบายของรัฐที่สนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) และโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่นของไทย แม้กระทั่งในอดีตในสมัยรัชกาลที่ 8 นโยบายของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็เข้ามาปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการแต่งกาย หลังจากเข้ามาดำรงตำแหน่งพ.ศ. 2481 ให้ชายและหญิงสวมหมวกเสื่อมีแขน (ชาย) และรองเท้าวัด ผู้หญิงต้องสวมเสื้อคลุมไหล่ และชักชวนให้สวมผ้าถุงแทนโจงกระเบน (เอนก นาวิกมูล, 2532) ทำให้ประชากรของประเทศมีการแต่งกายที่ทันสมัยมากยิ่งขึ้น หรือจะเป็นในเรื่องของระหว่างประเทศการเมืองได้เข้ามาช่วยในด้านวัฒนธรรมทางการทูต เช่น การส่งเสริมความสัมพันธ์ที่กระหว่างไทยและประเทศจีน (Panda Holiday, 2565) ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทยและจีน เช่น การจัดเทศกาลวัฒนธรรมไทย-จีน การแลกเปลี่ยนการแสดงศิลปวัฒนธรรม และการแลกเปลี่ยนนักศึกษา เหตุการณ์การอพยพของประชากรชาวจีนเข้ามาในไทย อันเกิดจากสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศจีนถูก

ปกครองโดยราชวงศ์ชิงซึ่งเป็นกษัตริย์แห่งราชวงศ์แมนจู ชาวจีนถือว่าจีนแมนจูเป็นกษัตริย์ต่างชาติไม่ใช่ราชวงศ์จีนแท้อย่างราชวงศ์อื่นที่เคยปกครองจีนมาตั้งแต่สมัยโบราณ การปกครองในยุคนี้จึงเต็มไปด้วยการกดขี่ข่มเหงทั้งจากระบบเศรษฐกิจที่ยังเป็นระบอบศักดินา ทำให้คนจนไม่สามารถลืมตาอ้าปากได้ มีแค่ชนชั้นปกครองและเหล่าขุนนางที่ได้รับประโยชน์จากการปกครองลักษณะนี้ จึงเป็นสาเหตุหลักที่ชาวจีนส่วนหนึ่งเลือกที่จะอพยพมาที่ประเทศไทย

การย้ายถิ่นฐานของชาวจีนที่อพยพลงมาที่ประเทศไทย ส่งผลทำให้เกิดการไหลรวมกันทางวัฒนธรรม ได้แก่ ภาษา เป็นสาเหตุให้ภาษาจีนเข้ามาปะปนในภาษาไทย เพราะมีคนจีนเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก มีความผูกพันกันในการแต่งงาน การค้าขาย จึงรับภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทยจำนวนมาก ไทยรับภาษาจีนมาใช้โดยการทับศัพท์ ซึ่งเสียงอาจจะเพี้ยนจากภาษาเดิมไปบ้าง ส่วนใหญ่ภาษาจีนที่ไทยนำมาใช้มักจะเป็นชื่ออาหาร รองลงไปก็เป็นที่ใช้ในการค้า ชื่อคน ภาษาจีนจัดเป็นภาษาคำโดด เช่นเดียวกับภาษาไทย นั่นคือคำส่วนมากมักเป็นพยางค์เดียว การเรียงลำดับในประโยคมักขึ้นต้นด้วยประธานตามด้วยกริยาและกรรม มีลักษณนาม มีเสียงวรรณยุกต์ คำคำเดียวมีหลายความหมาย (ยุพเรศ มิลลิแกน, 2510)

โดยรวมแล้วในยุคเราก็ยังสามารถเห็นผลกระทบทางความคิดของประชากรที่มีต่อการเมืองได้ในหลากหลายบริบททางสังคม เช่น สื่อโซเชียลมีเดีย หนังสือ ศิลปะ หรือ ผลของการเลือกตั้ง ในแต่ละครั้งที่ผ่านมา ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่าความคิดของประชากรส่วนใหญ่นั้นหันเหไปในทิศทางไหนรวมโดยดูที่แนวคิดของพรรคการเมืองในช่วงนั้นๆ ในด้านวัฒนธรรมจะเห็นได้ว่าการเมืองมีผลกระทบต่อประชากรด้านวัฒนธรรมและความเป็นอยู่อย่างมากในการใช้ชีวิตทำให้สังคม อย่างไรก็ตาม ผลกระทบทางการเมืองต่อประชากรด้านวัฒนธรรมนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น บริบททางการเมือง วัฒนธรรม และสังคมของประเทศนั้นๆ ด้วยเช่นกัน

เทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อการเมือง

เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญกับการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีพัฒนาอย่างรวดเร็วและเข้าถึงได้ง่าย ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างอิสระ มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองสามารถถูกนำมาตีแผ่และแสดงความคิดเห็นเมื่อมีเทคโนโลยีเข้ามา การทำงานต่างๆ ของรัฐบาลก็สามารถตรวจสอบได้โดยใช้เทคโนโลยี ทั้งยังเป็นตัวช่วยในการติดต่อเจรจาทางการเมืองได้โดยใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อกลาง แต่ในอีกแง่หนึ่งเทคโนโลยีก็เป็นเหมือนดาบสองคมที่สามารถสร้างความแตกแยกทางการเมืองได้ด้วยเช่นกัน และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสกัดกั้นทางการเมืองในการยับยั้งผู้ที่เห็นต่างทางการเมือง (พันธุ์ทิพา อัครธีรณัย, 2559)

ในยุคสมัยที่ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้อย่างรวดเร็วผ่านมือถือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ทำให้ง่ายต่อการรับรู้และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ขณะเดียวกันสื่อออนไลน์ซึ่งเป็นเทคโนโลยีก็ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวกลางของการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนทำให้การเมืองกลายเป็นเรื่องที่ถูกพูดถึงเป็นวงกว้างในสังคม ซึ่งมีข้อดีหลายประการดังนี้ 1. เข้าถึงง่ายและสะดวก ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้ตลอดเวลาและจากทุกที่ 2. เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่ สื่อออนไลน์สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ 3. มีส่วนร่วมได้หลากหลายรูปแบบ ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การโพสต์ข้อความ การแชร์ลิงก์ การคอมเมนต์ การตอบคำถาม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ก็ยังมีข้อเสียอยู่หลายประการ ดังนี้ 1. ข้อมูลข่าวสารอาจไม่ถูกต้องหรือเป็นเท็จ ประชาชนควรตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อออนไลน์ก่อนแสดงความคิดเห็น 2. อาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิเสรีภาพ

ของผู้อื่น ประชาชนควรใช้ภาษาที่สุภาพและเคารพซึ่งกันและกันในการแสดงความคิดเห็น 3.สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความแตกแยกทางการเมืองได้ ยกตัวอย่างเหตุการณ์ ที่รัฐบาลไทยถูกตั้งข้อสังเกตว่าใช้สลายแวร์ ชื่อ “เพกาสัส” เพื่อเจาะเข้าโทรศัพท์ของนักการเมือง ได้ถูกนำมาอภิปรายไม่ไว้วางใจในสมัยรัฐบาลของ พ.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2565 โดยการบอกว่าผู้กระทำคือรัฐบาลไทยมีอยู่ด้วยกัน 4 สาเหตุ ดังนี้ 1.บริษัท NSO ผู้ผลิต Pegasus จะขายให้กับรัฐบาลเท่านั้น 2.รัฐบาลไทย สอดส่องประชาชน และเคยซื้อของจาก Circles ที่เกี่ยวข้องกับ NSO 3.กลุ่มผู้ถูกเจาะ อยู่ฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลทั้งหมด 4.ไม่มีรัฐบาลต่างชาติที่มีแรงจูงใจในการเจาะคนกลุ่มนี้ ทำให้เกิดเป็นกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางขึ้นในสังคมด้านความปลอดภัยทางเทคโนโลยี (ilaw-freedom, 2565)

ดังนั้นการที่ทุกคนมีสื่อออนไลน์อยู่ในมือ ผ่านเทคโนโลยีที่สามารถทำให้สีดำเป็นสีขาวและทำให้ความผิดเป็นความถูก สามารถทำให้ความเห็นกลายเป็นสิ่งมีอิทธิพลเหนือความจริงอย่างง่ายดาย จนผู้คนไม่สามารถแยกแยะได้เลยว่าความเท็จและความจริงอยู่ตรงไหน โลกทั้งโลกจึงตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของโซเชียลมีเดียที่สามารถสร้างสภาวะที่เรียกกันว่า สภาวะไร้บริบท (decontextualization) ซึ่งหมายถึง สิ่งที่มีมองเห็นตรงหน้าผ่านจอโทรศัพท์มือถือบนแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียไม่สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งที่มาของข้อมูลได้ เราจึงไม่รู้เลยว่า สิ่งที่มีมองเห็นต่อหน้านั้นถูกดัดแปลง (Alter) แก้ไข (Edit) ผสมผสานขึ้นมาใหม่ (Remix) จนทำให้ข้อมูลเดิมบิดเบี้ยวไปจนจากข้อมูลเดิมมาน้อยเพียงใด จากเจตนาของผู้ต้องการนำเสนอสิ่งที่ต้องการให้เป็นข่าว (พันธ์ศักดิ์ อาภาขจร, 2566)

การแทรกแซงทางการเมือง

การแทรกแซงทางการเมือง คือ การกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหนึ่งที่มีอำนาจหรืออิทธิพล เข้ามามีบทบาทหรือกระทำการใดๆ ทางการเมือง โดยไม่ได้รับความเห็นชอบจากประชาชนหรือจากสถาบันทางการเมืองที่เป็นตัวแทนของประชาชน การแทรกแซงทางการเมืองสามารถเกิดขึ้นได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้กำลังทหาร การใช้อำนาจทางการเมือง การใช้สื่อมวลชน หรือการใช้กลไกทางกฎหมาย ซึ่งการกระทำเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางการเมืองให้เสื่อมประสิทธิภาพของโครงสร้างก่อให้เกิดการกบฏผลประโยชน์เข้าสู่ตนเองหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง (นุชปภาดา ธนวิโรตม, 2562)

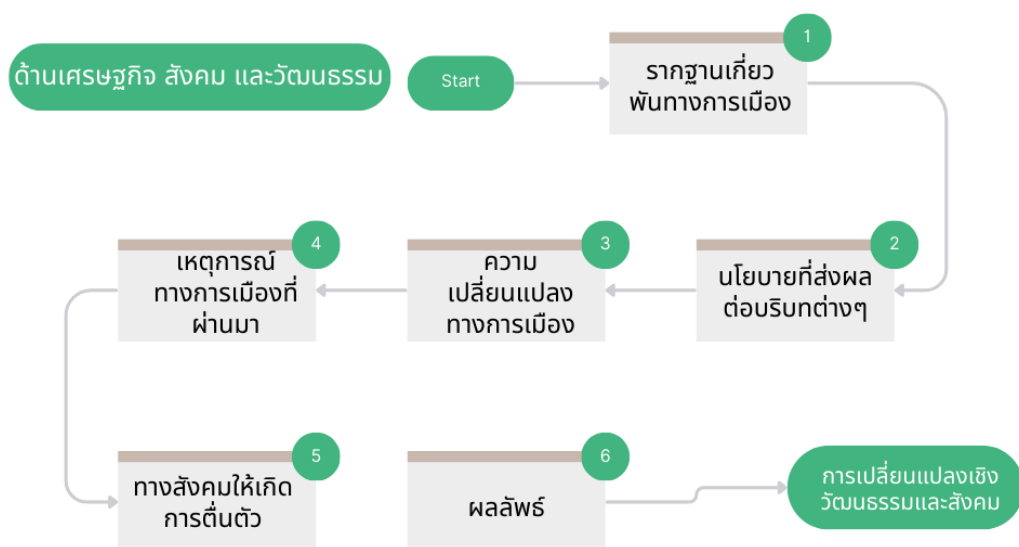
การแทรกแซงทางการเมืองของกลุ่มนายทุน มักมีเป้าหมายเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของตนเองเป็นหลัก เช่น การผลักดันนโยบายที่เอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจของตน หรือการต่อต้านนโยบายที่อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจของตน นอกจากนี้ การแทรกแซงทางการเมืองของกลุ่มนายทุน ยังอาจนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชัน และการใช้อำนาจรัฐเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวอีกด้วย ในประเทศไทยหลังจากปี 2544 เป็นต้นมา บทบาทของนายทุนไทยในกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตยกลับเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับช่วงก่อนหน้านี้ กล่าวคือ กิจกรรมทางการเมืองของนายทุนไทยขัดกับอุดมการณ์ประชาธิปไตยอย่างชัดเจน และมีส่วนทำให้ประชาธิปไตยไทยถดถอยมาจนถึงปัจจุบันภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 รัฐบาล “ของนายทุน-โดยนายทุน-เพื่อนายทุน” ของนายทักษิณ ชินวัตร ใช้อำนาจในลักษณะที่ไม่เป็นไปตามหลักการประชาธิปไตย ทั้งการควบคุมสื่อ การทำลายระบบการถ่วงดุลอำนาจ โดยการแทรกแซงองค์กรอิสระ รัฐบาลทักษิณมีความเป็นอำนาจนิยมเพิ่มขึ้น จนนักวิชาการจำนวนมากออกมาวิพากษ์วิจารณ์อยู่บ่อยครั้ง เช่น ศ.ดร.เกษียร เตชะพีระ ที่ให้คำนิยามระบอบทักษิณว่าเป็นระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชจากการเลือกตั้ง (elected capitalist absolutism) การกุมอำนาจทางการเมืองและการเอื้อผลประโยชน์ให้พวกพ้องของรัฐบาลทักษิณ ทำให้นายทุนที่อยู่นอกวงสูญเสียผลประโยชน์ และนำไปสู่กิจกรรมทางการเมืองที่ขัดกับอุดมการณ์ประชาธิปไตย

กรณีที่ได้เห็นได้ชัดคือ ความขัดแย้งทางธุรกิจระหว่างนายทักษิณกับนายสนธิ ลิ้มทองกุล อดีตเจ้าของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ทำให้นายสนธิผันตัวไปเป็นแกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในปี 2549 อันนำมาซึ่งการรัฐประหารในเดือนกันยายนปีเดียวกันตัวอย่างอีกกรณีหนึ่งคือ นายทุนในเขตเมืองจำนวนมากเข้าร่วมชุมนุมกับกลุ่มต่อต้านเครือข่ายทักษิณ โดยเฉพาะคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กปปส.) ในปี 2556 ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่ามาจากสาเหตุหลัก คือ ความต้องการปกป้องเงินงบประมาณของประเทศจากการคอร์รัปชันของนักการเมือง เพราะนายทุนกลุ่มนี้มองว่าพวกเขาเป็นกลุ่มที่เสียภาษีมากที่สุด และความรู้สึกไม่มั่นคงจากอำนาจและบทบาททางการเมืองของชนชั้นกลางใหม่ที่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยทั้งกลุ่มพันธมิตรและ กปปส. ต่างก็มีแนวคิดที่ไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประชาธิปไตย เช่น เรียกร้องให้ทหารเข้าแทรกแซงทางการเมือง ต้องการนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีและสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากแต่งตั้ง ตลอดจนปิดล้อมและก่อกวนการเลือกตั้ง (พลอย ธรรมาภิรานนท์,ออนไลน์)

การแทรกแซงทางการเมืองปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและการเมืองในหลายด้าน จำเป็นต้องมีการแก้ไขและป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก โดยอาจใช้มาตรการต่างๆ เช่น การกำหนดกฎระเบียบที่เข้มงวดเกี่ยวกับการบริจาคเงินให้กับพรรคการเมือง การปฏิรูปสื่อมวลชนให้ทำหน้าที่ตรวจสอบและรายงานข่าวอย่างอิสระ และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

การเมืองและผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมปัจจุบัน

สรุป

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในสังคมมนุษย์ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ เช่น การปฏิวัติ การรัฐประหาร การเลือกตั้ง การแก้ไขรัฐธรรมนูญ เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมในหลายมิติ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และสามารถสร้างรากฐานทางสังคมให้เกิดขึ้นใหม่ได้จากการเปลี่ยนแปลง

การเมืองเป็นกระบวนการในการแสวงหาและการใช้อำนาจในสังคม เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่มคนหรือบุคคล การเมืองจึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ด้านเศรษฐกิจ การเมืองมีบทบาทในการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การลงทุน การค้า และรายได้ของประชาชน ตัวอย่างเช่น นโยบายการเปิดเสรีการค้าและการลงทุนของรัฐบาล ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศไทยมีความเจริญเติบโต ด้านสังคม การเมืองมีบทบาทในการกำหนดนโยบายสังคมของประเทศ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ตัวอย่างเช่น นโยบายสวัสดิการสังคมของรัฐบาล ช่วยให้ประชาชนมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิต ด้านวัฒนธรรม การเมืองมีบทบาทในการกำหนดค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ตัวอย่างเช่น นโยบายการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จะช่วยรักษาเอกลักษณ์ของชาติ ด้านสิ่งแวดล้อม การเมืองมีบทบาทในการกำหนดนโยบายสิ่งแวดล้อมของประเทศ ซึ่งมีผลต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่น นโยบายการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของรัฐบาล จะช่วยป้องกันปัญหามลภาวะและภัยพิบัติทางธรรมชาติ นอกจากนี้ การเมืองยังมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในเชิงลบได้เช่นกัน เช่น การทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาล ส่งผลให้เกิดการคอร์รัปชันในสังคม และสร้างความเหลื่อมล้ำทางสังคม

ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในด้านปัจจัยภายใน ได้แก่ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติของประชาชน ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงทางความคิดของประชาชนเกี่ยวกับประชาธิปไตย ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ด้านปัจจัยภายนอก ได้แก่ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ระหว่างประเทศ ตัวอย่างเช่น สงครามหรือความขัดแย้งระหว่างประเทศ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองสามารถเกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ เช่น การเปลี่ยนแปลงอย่างค่อยเป็นค่อยไป หรือการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมักเกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในสังคม ความขัดแย้งเหล่านี้อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางความคิด ความเชื่อ หรือผลประโยชน์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและไม่สามารถควบคุมได้อย่างสมบูรณ์ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองสามารถส่งผลทั้งดีและไม่ดีต่อสังคม ขึ้นอยู่กับว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นนำไปสู่การพัฒนาหรือความเสื่อมถอยของสังคม

เอกสารอ้างอิง

- ธนาพล อิวสกุล. (2555). บันทึก 80 ปี การเมืองไทยจาก 2475 ถึง 2555. เรียกใช้เมื่อ 23 กันยายน 2566 จาก <https://www.sarakadee.com/2012/08/22>.
- นพ.วิชัย เทียนถาวร. (2561). การเมืองไทย ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ถึงปัจจุบัน. เรียกใช้เมื่อ 23 กันยายน 2566 จาก https://www.matichon.co.th/article/news_1023165.
- พันธ์ศักดิ์ อาภาขจร. (2566). โซเชียลมีเดีย : เครื่องมือดีทางการเมือง. เรียกใช้เมื่อ 23 กันยายน 2566 จาก <https://www.isranews.org/article/isranews-article/120390-Pansak.html>.
- ยุพเรศ มิลลิแกน. (2510). บทบาทของชาวจีนในประเทศไทย, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันธุ์ทิพา อัครธีรณัย. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครนายก : ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกริก.
- นุชปภาดา ธนวโรตม. (2562) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขต เทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

อรรถสิทธิ์ พานแก้ว. (ม.ป.ป.). หลัก 6 ประการ. เรียกใช้เมื่อ 23 กันยายน 2566 จาก http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=หลัก_6_ประการ.

สุรเชษฐ์ สุขลาภกิจ. (2561). ผัวเดียว เมีย...เดียว อาณานิคมครอบครัวในสยาม. กรุงเทพมหานคร: มติชน.

พลอย ธรรมาภิรานนท์. (2560). นายทุนไทยในการเมือง: ผู้สนับสนุนประชาธิปไตยแบบมีเงื่อนไข. เรียกใช้เมื่อ 23 กันยายน 2566 จาก <https://www.the101.world/thai-capitalist/>.

เอนก นาวิกมูล. (2532). การแต่งกายของไทย. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้าของคุรุสภา.

Chambers, P. (2013). Superfluous, Mischievous or Committed? Armed Forces and Politics in Thailand. *Asian Affairs: An American Review*. 40(2), 35–57.

Hewison, K. (2015). Thailand: The Return of Military Rule. *Journal of Democracy*. 26(1), 110–123.

ilaw-freedom. (2565). รัฐบาลไทย เจาะมือถือด้วย Pegasus จริงหรือ?? . เรียกใช้เมื่อ 23 กันยายน 2566 จาก <https://freedom.ilaw.or.th/node/1092>.

Panda Holiday. (2565). ความสัมพันธ์ไทย-จีน. เรียกใช้เมื่อ 23 กันยายน 2566 จาก <https://panda.co.th/travel-info/pdh2022052501/>.

McCargo, D. (2006). Thaksin and the Resurgence of Violence in the Thai South: Network Monarchy Strikes Back?. *Critical Asian Studies*. 38(1), 39–71.

Thongchai, W. (2008). Toppling Democracy. *Journal of Contemporary Asia*. 38(1), 101–114.